

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на пів рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на пів рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Посланою число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвет ми очи і душу ми вирвет; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділя і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорулицьки). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані від порт. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісламі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

З Будапешту.

(X) Ві вторник розпочала ся делегаційна сесія вступним засіданєм, яке перенело вибір комісій. В середу в полудне станули обидві делегації перед монархом і вислухали престольну річ, а зараз пополудни зібрала ся бюджетова комісія австрійської делегації, де міністер заграничних справ гр. Голуховский вилосив свій вивід про заграничну політику монархії.

Хвиля, в якій збирають ся сего року делегації, не є виправді критична, але неперечно поважна з огляду на внутрішні і зверхні відносини нашої держави. Так міжнародні взаємини Австро-Угорщини, як і обоїльні відносини обидвох половиць держави опинили ся на точці важного звороту. Тридержавний союз, ся довголітна підвалина заграничної політики Австро-Угорщини, мабуть вже відновлений або недалекий віднови. Зближає ся також пора вивідів торговельних договорів, які неперечно обусловлюють також політичні відносини договорних держав, хоч гр. Голуховский не признає економічних причин понукую до віднови або зрівня сих договорів. На вський одначе спосіб німецька цлова тарифа стає важною трудностю в удержаню дотеперішних взаємин. З тим безпосередню вживуть ся переговори що-до цлого торговельного союзу між обидвома половицями нашої монархії, а сї переговори як-раз в хвилі відкриття делегаційної сесії находять ся в критичнім стані. З сим виже ся важне питанє удержаня спільної цлової області, як і дуалістичного устрою держави, якого виразом є спільні делегації. Виправді дуалістичний устрій остане би і в случаю цлого торговельного розділу, а всеж такий розділ довів би до певного відчуженя обидвох частин і конечно мав би вплив на тривкість і стійність союзу з заграничними державами. Все те очевидно найде відгомін в делегаційних розправах а вивід гр. Голуховского неперечно кинув на се цікаве світло.

Престольна річ і вивід гр. Голуховского звертають на себе бачне око не лише в Австро-Угорщині, але й за границею. Гр. Голуховский мав недавно нагоду особисто бачити ся з німецьким канцлером гр. Біловом і дізнати ся від него про єго пересправи з італійським міністром заграничних справ Прінетім, отже міг би дати певні виясненя, чи тридержавний союз відновлений і на яких основах. Особливож цікаво се що-до Італії, котра останніми часами позваляла собі, кажучи словами гр. Білова, екстратури. Вторік висловив гр. Голуховский надію, що що-до тридержавного союзу не буде ніякої зміни, а тепер виявить ся, о скільки єго сподіваня були оправдані.

Балканські відносини, а іменно неперечно положенє в Македонії і Альбанії, не дають поки-що причини до неспокою, завдяки переведеному гр. Голуховским признаню порозуміню з Росією, яке показало ся також корисним в погамованю де-

яких забавів що-до балканських держав. Мимо всего того, що делегації розпочинають свої засіданя під вражінєм мира, вступив міністер війни, окрім звичайних домагань, з новими домаганями 38 мільонів корон, яко першою ратою на ліпше вистаченє артилерії. Супроти сего, що австрійський міністер скарбу нераз виказував нееластичність австрійського бюджету і вказував на грозу недобору, був він приневолений згодити ся на сию надвижку в домаганях на военні потреби для удержаня могутности держави і удержаня мира.

Се значне обтяженє податників, і горі згадані відносини, а до того і бруксельська конференция цукрова, дадуть богатий матеріял до оживлених розправ в делегації.

Політика галицьких Русинів.

Тим часом почав ся знов рух народний меж Русинами, викликаний впливом українських писателів, передовім поезіям Шевченка, головню меж молодішню рускою. Партию тоту прозвано «українофільскою» або також «молодою», а то тому, бо в той час, коли повстала, належали до неї майже виключно самі молоді люде. Тота партия, котрої головою був пок. віце-маршал Юліян Лавровский, безперечно найлучший політик меж галицькими Русинами, вже з самого почину оказалась о много рухливішою від партії старої, котра переборщуючи народну приповідку: «десять раз мір, а раз втипримірувала сто раз, а не втяла ані разу. Тій молодій партії, а іменно Юліяну Лавровскому, належить ся заслуга заснованя руского народного театру. Однакож з партиєю «молодою» тоді ще політично не числено ся; твердаки-ж старали ся тую партию всюди представити яко молодецьких вітрогонів, а навіть яко людей неблаговадежних, склінних до буреня естауючих суспільних порядків.

Так вело ся аж до року 1866., до битви під Садовою (Königsgrätz, Hrádec Králové), коли то оружје австрійске дізнало великої неудачі в борбі з силою прускою. Відношеня в Австрії змінюють ся основно. Повстає дуалізм, наслідком чого славянські народности в Угорщині йдуть у спід, а виходять на верх геґемонія Мадяр. В Австрії дає ся Полякам перший і рішучий голос в справах державних. Русини стають зовсім підчинені Полякам, котрих язык введений місто німецького в школах і урядах східної Галичини¹⁾. Ся нагла зміна ополомила Русинів.

¹⁾ Варто тут згадати про одну обстанову. В середних школах нашого краю введено року шкільного 1867. місто німецького язык польський яко викладний. Німецький язык викладний полишено в II. гімназії у Львові і в гімназії Брідській, а руский язык викладний полишено в низших класах гімназії академічної у Львові. Також мали предмети викладати ся по руски в вишній гімназії в Бучачі, де удержували тоді школу і учили монахи чина св. Василія. Та отці Василіяни зібрани ся совіщати в тім ділі. Густа рада, рідкий борщ. Ухвалено подати до Ради шкільної о дозволенє викладати в гімназії по польски, котрому то прошеню і вдоволено. Як бачите, самий великолітний примір твердого патріотизму! Тепер гімназія ся вже є цілком правительственна, а учать в ній не монахи, лишень світські професори. Язиком викладовим є польський. Н.

Проводирі Русинів — а горою була партія тверда — переважно загородкові політики, напевно думали, що за Русинів уступити ся Росія. Уважаючи довгокочотну утяглість старорусів, декотрі із сукристивих тої чади міркували, мавм ждати «пока наш знамениті і маститі учені созладут великошпительное язичє», так лучне приймають дораз язык великорусский яко літературний, тай будем мати «все» дораз без труда, мовляв «в один час». Ті то патріоти, котрих тодішнім органом було «Слово» і обнародовили звісну заяву о єдинстві «Малоросів» і Великоросів і о єдності языка літературного обох тих племен. Загородкові політики дуже втішили ся, що «Москалі» за тиждень-два прибудуть до своїх братів галицьких «малу многу воздаючи». І певно, колиб політикою в Росії управляли загородкові політики з над Дністра і Сіну, то мабуть так би і сталося. Та політики російські, бачите, менше сентиментальні, нескорі видавати сотні мільонів для самого братолюбя, тож російські полки не перекрочили Збруча і не посверкали в Галичині «стальною щетиною». Демонстрация твердаків зробила своє, она відкрила вже очи правительству в Відні, що донеси Поляків на Русинів не були лишені підстави.

Положенє Русинів значно погіршило ся, хоть і як старалась партия молода своїм протестом ослабити вражінє заяви «Слова».

Тимчасом почато вербувати до Росії учителів, кандидатів учительських і священників, де мали переважно в Холмщині повнити своє діло. І ото вербованє удає ся знаменито: кромі Якова Головацкого, за компромітуючі кореспонденції з Росією засуспендованого професора руского языка і літератури в університеті львівським, декотрих професорів гімназій і суплєнтів, досить спора горстка вибрала ся студентів філософії, а що головна, також і твердійші священники, ті псалідні по більшій часті парохі, займаючі дуже добрі парохії в Галичині. Всі они пішли в Росію невдоволені новими відношенями в Галичині, а також задля личних інтересів. Многі думали, що в Росії доперва найдуть самий «танцюристий рай» і здійсненє своїх фантастичних мрій. Майже всіх постигло розчарованє велике. Та в їх личні інтереси входить не гадаєм. Застановім ся, які наслідки сплинули через вивандрованє тих Русинів до Росії. Передовім ослабила ся і так нечисленна інтелігенция руска в Галичині; вдруге: показала ся надто вже велика симпатія до Росії, а втретє, що найважше, показало ся, що підозріване значної части руских священників, що они тяготиють до Росії і до схизми, не без підстави: бо ото руско-католицькі священники йдуть за кордон, де вскорі приймають православіє і виступають яко шпирителі православія меж холмським людом. Донеси Поляків у Відні тепер уважають за зовсім оправдані, а Русини давне своє вигідне становище тратять безповоротно і уважають ся яко елемент, ворожий Австрії. Ще Юліян Лавровский старає ся ратувати ситуацію, починає угоду з Поляками в соїмі. Угоди тої не переведено до кінця, бо і єї ініціаторови не довелось довше прожати (ум. р. 1873.), а по єго смерти лишено все по старому. Та зазначити випадає, що головню за старанєм Лавровского і декотрих других умірених старших Русинів удає ся узискати перетворенє і висших клас гімназії академічної на рускі. Сіменица учительські, які тоді естували, так як і ті, що повстали пізнійше, були, як і тепер, утраквістичні, де

вчено по польски і руски та русина значно була послідована і взагалі не багато уважана. Так клягала ся галицько-руська біда аж до нещасного р. 1882., коли то виринула злиденна справа Гниличок. «Гниличківка» стала поводом ще гіршого притісненя Русинів. І справді гірше скомпромітувати ся в очах правительства ледви чи можна було. Ото руско католицький священник, пробуваючий в краю, чоловік в своїм кружі уважаний і граючий певну роль політичну, намовляє руско-католицьких селян до переходу на православіє. Процес Ольги Грабарової і товаришів задав самий тяжкий удар Русинам, хоть суд присяжних увільнив судимих. Не мож заперечити, що бл. п. Іван Наумович любив свій нарід, але як перозумно він любив его! Через справу Гниличок він Русинам галицьким більшу заповідив кривду, як весь той пожиток, що сплинув на люд через его видання популярні. Чоловік умний і меткий, до того дуже вимовний, говорячий просто і від серця та дуже приятного вишного вида, він поривав потоком слів своїх слухателів: тут і причина его великого впливу на простий люд, а великого числа его прихильників межи священством. Сам зовсім не високо учений, а яко літерат таки собі дуженьки середущий, він преці, пишучи по господарству, міг був, працюючи завжди в тім на ярмі, стати дійсним добродієм того народу, з котрого лона він вийшов. Та на нещастє кинув ся він політикувати, а вів ту політику неконсеквентно і дуже нещасливо для всеї галицької Руси. Послі справи гниличкової почало ся гоненє Русинів на добре. Поляки, справні політики, уміли завжди користати з даної хвилі. Наші загородкові політики по більшій часті лишень брамарбаси, мнивеліза, гукала політичні, котрі були годні лишень зробити демонстрацію, гукнути сліпим набом і своєю «молодцоватостию» лишень поповсати діло. Пусті також варіканя тих загородкових політиків а і загалом Русинів, на поведєнє Поляків, яко братів Славян супротив Русинів. Дайте спокій з тим братолюбієм славянським! де, коли оно кстувало? То лишє поети, як Шевченко, співають про «братолюбіє Славян», виражаючи своє личне ріш desiderium. Але тверда проза житя показує що иншого, а і пословиця нашого люду хоть не поетична, але дуже правдива, оверта на дійсности, говорить: *брат собі рад!*

(Дальше буде).

Престольна річ.

На прийнятю австрійської делегації, що відбул ся вчера о год. 12. в полудне, цісар відповів на промову президента делегації др. Беррайтера отсими словами: Зепевненя про вірну преданність, які ви, панове зложили мені, наповняють мене щирим вдоволенєм. Прийміть за се мою щирю подяку.

В ході року, який протік від послідної делегації, загальне політичне положенє не дізнало жадної засадничої зміни. Як до тепер, так і на дальше безнастанні змаганя мого правительства звертають ся до піклованя тісних зносин з нашими союзниками та відносин повного довіря з усіма другими державами, а тим самим причиноють ся до удержаня і сконсолідованя європейського мира. Спеціально також наше постійно приязне порозумінє з російською державою що до подій на ближшій Сході є корисне для удержаня мира і порядку в тамошних краях.

Переведєнє минулого року придавленє ворохобні в Китаю уможливило відкликанє переважної часті висланих там державами сухопутних і морських воєнних сил, а чинить мені се вдоволенє, що могу висказати мов повне признанє з причини постави і діл тих відділів моєї маринарки воєної, які при сій нагоді були ужиті.

Мій військовий заряд мусів тимчасом вєсти о збільшені запотребованя на справленє артилеристичного матеріалу, на реорганізацію в обсягу артилерії і на поправу харчу для жовнірів — а моя воєнна маринарка о таке саме запотребованє на неуникненє помноженє персоналю та на будову кораблів. Сі збільшені запотребованя, подібно, як всі инші позиції в обсягу видатків в бюджетах воєнних і маринарки, удержані в найтіснійших і доконечних границях.

Розвій економічних відносин Босни і Герцоговини виказує правильний поєтун, а також в найближшій році адміністраційні видатки тих країв будуть покриті з їх власних доходів.

Пересвідченій, що приступите, панове, до виконаня своїх задач із звичайним патріотичним завалом, супроводжу ваші праці моїми найліпшими желанями і витаю вас із серця.

Пора відновити передплату!

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Гляфири; рим.-кат. Григорія. — В суботу: гр.-кат. Симеона; рим.-кат. Іздора.

— Загальні збори тов-а взаїмн. обезп. «Дністер» відбули ся вніі рано в комнатах товариства в каменіці «Просвіти», при участі около 100 членів і делегатів. Межи зібраними було звиш 50 селян збори отворив президент надзираючої Ради п. Кузьма, вітаючи зібраних короткою промовою, почім представив зборам правительственню комісаря п. Гута. По відчитаню протокола з останних загальних зборів п. Кузьмичом та по прийнятю зборами протоколу до відомости, др. Федак почав відчитувати справозданє Дирекції і надз. Ради. На вєсенє о Пісецького ухвалєно не відчитувати справоздань, з огляду, що кождий з присутних має друкованє справозданє. Коли віхто з зібраних не забе-

рав голосу в справі справоздань, пан Куличкий відчитав справозданє ревізійної комісії. По замітці о. Д. Танячкєвича що-до цінних паперів та-по відповіді д-ра Кулачковського, що товариство набуває лишє найпевніші цінні папери, збори ухвалили на вєсенє ревізійної комісії, признати справозданя до відомости і уділити абсолюторію надзираючій Раді. В справі надвижки білянєу заберає голос п. Шухевич та іменем надз. Ради просить зібраних признати ухвалу Ради що-до підвищеня винагороди 2 директорів і 2 заступників дирекції на 7.000 К замість пропонованих 5.600 К. Так се вєсенє як і вєсенє надз. Ради в справі розділу доходу 100.776 К після постанови статута ухвалєно.

При виборі 6 членів надзираючої Ради на місце уступивших по мисли §. 92. статута вибрано: д-ра Михайла Короля, о. Мирона Подольського, о. Льва Туркєвича, Володимира Шухевича, Йосифа Онишкевича і о. Івана Нєгребєцького. Заступниками членів надзираючої Ради на 1 рік вибрано: о. Євгенія Гузара, Костя Паньковського, д-ра Омєляна Калитковського, Кароля Підляшецького і Рафаїла Стеблецького. До ревізійної Комісії вибрано пп.: Юліяна Стєчньєско-го, Єміліяна Куницького і Миколу Мєльника, а заступником п. Григорія Щирбу.

При точці «інтерпєляції» о. Д. Танячкєвич замічує, що рускі гроші обертають ся часто на ворожі нам цілі, тому порадно було би, аби товариство «Дністер» постарало ся о власні цінні папери з пунділярною обезпєкою. Др. Федак відповів, що ся справа є дійсно некуча, але Товариство не має ще тільки капіталів, аби могло видати власні листи заставні. П. Микола Дурбак інтерпєлює, чому Товариство не отворить градовий відділ. На се відповів др. Федак, що обезпечєнє від граду приносять в тепєрішних часах лишє страти, а тов-о «Дністер» на разі не мало би з чого покрити ті страти. — Год. 12¼ пополудни; збори трєвають дальше.

— Делегат Барвіньський, котрий вже тричі був референтом бюджету Босни і Герцоговини і окупаційного кредиту, уступив сям разом в порозуміню з Славянським Центром, сей реферат дальматиньському делегатови, радникови двору Вуковичєви, котрий задля того намість дел. Барвіньського вийшов до делег. комісії бюджетової.

— Тарасовє сьвято в Городку. Дня 18. мая с. р. відбудє ся в Городку в домі п. д-ра Л. Озаркєвича — концерт в 41 роковини смерти незабутого Кобзаря Руси-України Тараса Шевченка заходом місцевого комітєту з співучастію хором львівського товариства гім. «Сокол» зі слідуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) Шевченко-Колєсса: «Було колись» — відєспіває хор «Сокола». 3) Шевченко Лисенко: «Ой чождь ти почорніло» — відєспіває п. Я. Вінцковський. 4) Деклямація «*». 5) Лисенко: Пісьн про Купєрїяна — відєспіває хор «Сокола». 6) Вінєвський: Лєгєнда — відиграє на скрипці п. С. Паньків. 7) Отгон: «На погіднім небі»; Вербицький: «Гей по горі» — відєспіває хор «Сокола». 8) Відчат «*». 9) Корженко-Ярославенко: «Гімн сокільський» — відєспіває хор «Сокола». Початок о 7. год. вечєром. Ціни місць. Крісло 2 К, вступ на салю 1 К, для селян 50 сот.

— Дяки перемискої єпархії. Звичайні загальні збори товариства дяківського перемискої єпархії відбудуть ся в Перемішлї (в школі дяківського заведєнєя) в четвер дєя 29. мая с. р.

— Аматорське представлєнє в Дрогобичи в гім-

6)

КОРНИЛО УСТІЯНОВИЧ.

КАВКАЗ.

(Розвідка етнографічно-історична).

Столицєю Грузії є Тифліс — Тібі-лісі — теплиці) над Кукою, а недалеко него древня столиця царів Іверії Мцхєт. Весь той край від вахтанського хребта аж по Каспій, а від головного Кавказа аж по Араксєс, звали в старину Великою Мідією, або Іверією. Грузи є той самої народности і вдачи, що Карталїня і Кахети. Ноша їх похожа на українсько-козацьку. Нарід то лицарський і щирий. Недай Бог! похвалити що небудь, перед лицєм властителя. Сейчас подарує. Не приймєш? обида. Так вимантили у них богато, богато дорогих скарбів, безличні чужоземці і в Грузії нині скарбів старих мало. Язик їх милий, хоть трохи шишучий. Азбука «Хцурі», подібна трохи на індійську, кругла і для ока приємна. Видумано і зложєно єї в р. 412. по Хрїстї. Грузи мають і літературу; навіть стару — так як ми н. пр. церковну. На старий язык переведєно давно всі церковні книги. На нїм

писані поезії як на пр. поема «Вєпховіє — тха — осані» — т. є: пардусова шкіра славного Руставелїя, за нїм писані закони, устави і літопис, між иньшими і «Картліс-цховрєба» т. є: грузійська літопись. Нова словєсність піднімає ся швидко і ворожить Грузам хорошу будучність.

Музики правдиво народної я не чув. Пісні видавались мені підложєні під мєльодію італїянськї. За то танці Грузів, походженя лєзгінського — так звана — лєзгінка» танєць пануючий на всім Кавказі є оригінальний і подобав ся мені дуже. — Хлопець підходить, перебираючи дрібосєнько ногами, швидко чим в чардашу або козацьку, к дівчині і держить одну руку на серці, а другою немов обняти багне свою вибранку. Та вєстє і пливє біля него з піднятими, горі руками — неначєб просила ся або обороняла, а очі, звернені сьміло на хлопця, гіпнотизують его огняним своїм поглядом. Так пливуть они в парі, поки дівчина не зажадає спочити. Монотонна музика грає — щось в роді одного такта коломийки — а, приглядаючє ся товариство додає танцюючій парі охоти голосом і плєсканєм в руки.

Грузія має ще одну старинну столицю в горах вахтанського хребта; а зовє ся она «Агалцїє» і славна своїми прекрасними біжутєрїями

в срібла і золота. Найцікавішим однак мієтом на цілім Кавказі є город троглодитів «Упліс-цїгє» (т. є замок Упліса). На захід від Тифліса за стациєю Горі і за прекрасними замками в Горі-цїгє стоїть між горами сурамського переділя вахтанського хребта, пад річкою висока скала стїною, в котрої виглядають чорні вїтвори неначє вікна — одні поверх других. Суть то справді вікна і входи, або радше влази в нутро скали. А в нутрі тім находить ся, рукою людською видовблений город, чи замок. Вузкі коритарі провадять до обширнійшої салі, в котрій — кажуть — мієтив ся базар. Є там дальше і нутро, що було призначєнє на церкву, є і много иньших жилищ, архітєктурї і орнаментики грецької, римської, арабської, а одна з них навіть має готичкє склєплєнє і орнамент. До Тамерлана був сей городок замешкалий; а в р. 888. по Хр. був він місцєм дєшєнського побуту грузійсько-абхазьких царів Георгія і Константина. Подібний до Упліс-цїгє є також замок Тамари в Вардї на малім Кавказі. Там взагалі великє множєство руїн церкв і замків, що сьвідчать наглядно про значну колишню культуру в Грузії. В одній Магваріс-гєоба, т. є в боржомській дєбрї надбали путєшєствєнники около 200 розвалин самих церкв і много руїн замків.

Печєрних жилищ і то високого в стїнах

настичній сали дня 10. мая с. р. дав «Стрийський кружок драматичний» на дохід стрийського «Народного Дому». Аматори відіграють комедію Фредри «Дами і гузари». — З огляду на се представлене відложено на пізніше Гарасові вечерниці, заповіджені в Дрогобичи на день 12. мая.

— **З Городенки** доносять, що намісництво розв'язе тамошню повітову раду, бо не було в ній ніколи комплету. Раду декомплетували Русини, бо — не узяли до уваги їх домагань. Староство предложило намісництву внесенне на розв'язане ради і подало на членів тимчасового заряду шістьох Поляків, а двох Русинів, «таким, що не зроблять сецесії».

— **«Золота грамота»**. Львівські Поляки будуть на днях святкувати пам'ять 21 студентів-Поляків київського університету, яких убили селяни Солов'ївки в 1863. році. Ці студенти мали відчитувати українським мужикам «Золоту грамоту», якою надавали їм землю, свободу і громадянські права. Однак вже в першій селі коло Києва напали на студентів мужики і вирізали всіх до ноги.

— **Читальня в Мишині**, пов. коломийського, розв'язала ся з браку членів, як о с'їм з приказу п. к. староства оголошує голова читальні Михайло Миронюк Іванів.

— **Іспит з купецької бухгалтерії** поодинокій і подвійній на львівській політехніці зложили між иньшими п. Володимир Кloseвич і п-на Іванна Івасиківна.

— **Краса шкільна рада** на засіданню дня 5. с. м. ухвалила між иньшим:

Іменувати: кс. М. Штирака помічн. учителем рим.-кат. релігії в гімназії в Золочеві; Ж. Могилевського заступником учителя в реальній школі у Львові.

Іменувати в народних школах: Алекс. Мрочковську старшою учителькою 4-кл. школи в Муншині; В. Монадальського ст. учит. 4-кл. школи в Дубниках; Л. Р. Гадуха, мол. учителем 4-кл. школи в Яцміжу; Мих. Ансіонівну, мол. учителькою 5-кл. школи в Миколаєві.

Управителями 2-кл. шкіл: Як. Скавінського в Пачівцях; Едв. Лопатинського в Ганусівцях; Кар. Бугля в Токах.

Мол. учительками 2-кл. шкіл: Марию Мосевичівну в Дврях; Мел. Корчинську в Присітвиці.

Учителями і учительками 1-кл. шкіл: Фр. Войдановського в Видрній; Войг. Козу в Зактові; Ант. Свєржену в Червоній Волі; Ст. Врубля в Зглобні; І. Вуйціка в Волі зглобенській.

Зорганізувати доповняючий курс рілничий при 2-кл. народній школі в Балинцях, коломийського округу.

Перемінити 1-класову школу в Залізцях старих, брідського округу, на 4-класову; 1-класову школу в Кровиці голодівській, ціванівського округу, на 2-класову; 1-кл. школу в Радивцях мостиского округу, на 2-класову.

— **Віче студентів львівської політехніки** відбуло ся вчора на Стрийниці при участі около 800 осіб. Народи вели ся в справі заборони віч на політехніці, а вислідом нарад були резолюції, в яких ухвалено: 1) що теперішній ректор п. Давсєвський не є здібний управляти одинокою польською політехнікою, тому звиває ся его, а зложити уряд; 2) жадати всіма способами, навіть страйком, привернення нарушеного законного права відбувати віча; 3) висказати жаль, що професори не взяли участі у вчорашнім вічу,

стромих скал — одно поверх другого і третого є на Кавказі так много, що по неволі мусимо вірити грецькому писателеви *Страго-нови*, що ту проживали також і троглодити т. є жителі печер. А сеж яким способом починили собі там вигідні поміщення? О кілько знаю, печери ті ще й до нині нікуди непросліджені гаразд; а они єдино можуть нам щось правдивого сказати: чи були они гробами древних св'ятих оскехвальців, чи справді жилищами ще древніших троглодитів?

На захід від *Улліс-цїге* і від усеї Грузії підоймає ся сурамске переділе вахтапського рамени Кавказа, а за тим переділем стелить ся по его полудневим підгір'ю, над впадаючим у *Ріон Квірілєм*, аж до берегів его другої притоки *Цесніс-цхале* лісиста *Імеретія*. Там при уїстю Чкерімелі у ріку Квіріл свідчать в мху потапаючі чорні руїни о колишній славі прастарого города *Сарапана*. Високо над ним — за верхама приступними хіба тільки літом — лежить, в запертій від сьвіта кітловині, під полудневими склонами *Ельборуса* і *Тетнульда* у жерел рік *Цесніс-цхале* і *Ігура* бідна, нічого не бажаюча *Сванетія*... сусідка ще біднійших *Осігів*. Сванети, то суть ті жителі веж, котрими так чудував ся ще *Pomponius Mela*. І справді їх доми кладені з дикого каменя, то 50-60 стіп високі, 7-9-поверхові вежі. По тих будинках видно, як тяжко

яко приватні особи. Віче покінчило ся о 11. год. вночі.

— **Доповняючі вибори** послів до державної ради відбудуть ся дня 12. с. м. у Львові і в Тернополі-Бережани.

У Львові кандидує людовець Станіський і «вчех»-польський демократ др. Гломбінський. Виборча борба межи обома кандидатами буде завзята, бо оба мають поважні сторонництва. В Тернополі є трех кандидатів: поляк др. Дулемба, жид др. Ляндав і руский міщанин Василь Кордуба. Сей послідній кандидує на власну руку і, як пишуть з Тернополя, не має симпатії ні між міщанством, ані між інтелігенцією.

— **Дуже старі гроби** відкрито оноді в сільци Лянгеншинбхль коло Тульни в Долішній Австрії. Тамошний господар Кароль Бавер казав тепер свої поля, що лежать на горбі, дуже глибоко орати і нараз одного дня виворав в глибині пів метра кілька людських кістяків, але без голви. Він казав тоді уважно копати дальше і викопав всего 40 кістяків, з котрих 30 були з дорослих людей на 2 метри і 10 центиметрів довгі, прочі десять були в дїтий. При деяких кістяках лежало по чотири до пять голов очевидно від тих кістяків, котрі найдено без голв. Зуби в щоках були білі як сніг, а страшенно великі. Один з кістяків мав довкола шиї обручик із золотого в трох скрученого дроту, а на пальці був також тоненький, золотий перетінь. У одній дитини на руці була бранзелетка із золотом, на котрій висіли порожні в середині, золоті кульочки. Найдено також кілька глиняних урн, але побитих. Що се за люди і хто їх тут так багато разом поховав — годі знати. Се лиш певна річ, що найдені кістяки лежали на тім місци богато, богато сот літ.

— **Як переховувати масло**. Від недавнє продають на англійських торговницях по склепах і молочарнях куєники масла т. зв. «глізуроване» або «лякероване». Є се масло консервоване при помочи цукру. Спосіб того консервованя є легкий, а хоронить масло на довгий час від впливу воздуха (від зіпсутя) і задля того годить ся про се згадати. Масло потреба найперше старанно виполокати, відтак воду витиснути, почім робить ся з масла плесканки (форми). Плесканки масла треба передержати в сильно остигненім місци, щоби добре стужавили. Коли все те зробить ся, кладе ся плесканки на чистім полотні, цукор розпускає ся з малою скількістю води і огріває ся над огнем аж до кипятку. Відтак бере ся широку а мягку кисть (пензель), замочує ся в горячім сиропі і поволікає ся ним при готовані плесканки масла. При тій роботі топить ся верхня часть масла, мішає ся з цукром, так остигає і творить зверху плесканки тверду кожу подібну до тонкої верстви леду або нечоразрачного лякєру. Ся кожа не впускає воздуха і тому масло удержує ся довгий час в сьвіжім стані, а смаку не псує ся. Треба знати, що до розпусканя цукру уживає ся дуже мало води; цукор повинен бути топлений, бо инакше тверда кожа не утворила би ся зовсім. Спосіб сей уживаний в англійських молочарнях можна би і у нас примітити, особливо в продажі частицями. До пересилки не надає ся таке масло, бо кожа є крихка і поломила би ся.

— **IV зїзд славянських дивенікарів з Австрії** відбуде ся в словенській столиці, Люблянї, в днях 17. до 20. мая с. р. Програма зїзду така: дня 17. с. м. о 8. год. вечером комере в «Народнім Домі»; 18. с. м.: о 7. год. рано богослу-

жоне і спільне сніданє; о 9. год. отворене зїзду в «Міскім домі», пополудни огляданє Любляни і околиці; о 7. вечером бенкет в «Народнім Домі»; 19. с. м.: о 8. год. рано прогулька до Гориці; о 3. год. пополудни обід в готелі «Товлице» в Бледі, о год. 7½ вечером поворот до Любляни равв в «Народнім Домі»; дня 20. с. м. о год. 5½, рано прогулька до Постойни; о год. 9. рано вхід до славної печери, о 2. год. пополудни відїзд до Тривесту.

— **Рулета а псалом**. Француска газета «Figaro» розповідає таку історію: В малім флямандськім місті купелевім є рулета, богато Англійців і Американців тай пресбітеріянська церков. Там збирають ся люди раз на тиждень на богослужене і послухати проповіді. Тоді св'ященик подає число псалому, котрий всі присутні мають сьпівати. Отже недавно тому один з побожних, що стояв близько дверей, впав на долбу гадку, бо скоро лиш зачув число псалому, котрий мають сьпівати, вийшов зараз з церкви і поставив на рулету. Мав щастє, бо число вийшло, і можна собі подумати, кілько то було бесіди в цілїм місті про сей случай. На другу неділю церков була битком набита. Св'ященик урадований, що то его слова так стягають людей до церкви, виголосив ще красшу проповідь о тім, як то богоугодно ходити до церкви, і яка чекає побожних за те нагорода на с'їм і на тамтїм сьвітї, а відтак додав: А тепер мої брати засьпіваймо 27. псалом. Ледви що сказав ті слова, як всі люди розбігли ся з церкви, мов би втікали, боячись, що она завалить ся. Кождий побіг до дому гри і поставив на число 27. Але того дня всі програли.

— **Місто Бардів на Угорщині** в шарешкїм комітаті вигоріло дня 4. с. м. майже до тла. Місто має всего ледви 5.000 жителїв, а згоріло 200 домів, межи тими самі найбільші і найкрасні. Від того, що огнем несло, займало ся рівночасно в кількох сторовах міста, а невелика місцева сторожа пожарна не могла вже тоді дати ради. Аж коли з Прашева наспіло військо, удало ся огонь спинити і пригасити. Церков міспеву і ратуш урадовано, але приходство, суд повітовий і почта згоріли. Богато людей полекло ся при огни, а одна жінка, коли побачила, що єї хата горить, впала відразу нежива на землю.

— **Спєка в Сполучених Державах**. У нас у маю ще зимове вереме, а мешканці Нью Йорку і иньших міст сьхідних берегів північної Америки сянуть від спєки, хоч сидять менше-більше в одній географічній ширині з нами. Вже 23. цвітня показували термометри 32 степені Цельзія. А тепер ще горячіїше. На улицях жара як в гутї. Розпалене каміне пече. Много осіб дістало соняшного удару. — Рівночасно на західних берегах Сполучених Держав холодїїше ще ніж у нас, снігова заметіль, мороз.

— **Ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові** оновіщує:

Міске бюро ц. к. залїзниць держ. в Марієнбаді (Kaiserstrasse 42, в домі «Vergissmeinnicht») уряджене доси тільки для продажі білетів залїзничих і примінян пакунків, отворене з днем 1. мая с. р. також для посилок посишних і експресових, як і для посилок оплачуваних марками (Markencolli). Належитість за перевіз буде обчисляти ся після тарифи для стації Марієнбад, а за довіз буде побирати ся окрему належитість, яка вивозить 60 сотків за пакунок до 10 кільограмів, зглядно по 20 сот. за кожних дальших 10 кг. За всякі иньші предмети до подорожи, надавані яко посилки посишні, експресові або за марками побирає ся 80 сот. до 50 кг. а о 20 сот. більше за кожних дальших 10 кг. Близших поясненє удїляє тут. бюро інформацийне ц. к. залїзниць держ. ул. Красіцких ч. 5.

було Сванетам жити в давних часах посеред своїх-же громадян. А суть Свани або Сванети народ прастарий, говорячий на якімсь праархаїчнім нарїчїю грузийського язика. Дїлять ся они на князївських і на вольних Сванів. Останні пошею своєю пригадують Українців.

Історія записує кілька удачних нападів Сванетів на Імеретію і Грузію і кілька великих побід над Перзами і Арабами. Однак нинішні Свани так мирні і супокійні, що проживаючі там російські судії божеволіють «отъ нїчево дїлать». Суд спить, а піп голодує.

Інакше в *Імеретїї*. Народ там промисельний і жавий, процесів много і в головнім місті *Кутаїс* в стариннім *Кутая* або *Кутаїсіум* є навіть апелляция. Близь Кутаїс є висока, стїноподобна скала *Квамлі*. Єї зовуть також скалою Прометей, а що Кутаїс лежить над Ріоном (Фазіс), а недалеко звідєс є і печера, котру звуть печерою *Ізона*, то і припускає дехто, що Кутаїс стоїть на місци старого *Еа*, города Медеї. По Імеретїї є майже в кождім селі замок дуже неприступний. Один з найнеприступнійших, збудований високо на урвистій скалі, носить назву *Мінда*, т. є. хочу, а назва та свідчить о великій бутї і о фараоньській тиранї колишних фєвдалів над імеретским простолодом.

(Дальше буде).

— **Посмертна оповістка**.
О. Михайло Левичий, парох Щурович, холоўського деканата, вельми дїяльний член многих руско українських товариств, упокоїв ся дня 7. мая с. р. в 42. році житя, а в 17. році св'ящєнства. Похорони відбудуть ся в суботу дня 10. с. м. Покійний був загально звисний яко щирний та трудолюбивий патріот і примірний св'ящєник, тож полишив по собі глибокаї жаль в кругах товаришів, знайомих і свояків. Вічна єму пам'ять!

— **Телеграми**.
Берлин, 8. мая. З Петербурга доносять, що селянські розрухи розширили ся вже на воронежську губернію. Мужики знищили замок Рамон, власність кн. Ольденбургского.
Відень, 8. мая. З Португалії надходять грїзні вїсти про революційний рух, що захопив цілий край. В многих містах замкнено школи. В Оporto треба було розоружити цілий полк, бо офіцери і вояки станули по стороні воро-

